

FINLANDS VAPENEXPORT 2010

Tema kärnvapen

Forskningsnätverket för fred och säkerhet, SaferGlobe Finland, publicerade sin rapport om finsk vapenexport under år 2010. Utöver en redovisning av export av såväl krigsmateriel, produkter med dubbla användningsområden samt civila vapen och ammunition, fokuserar rapporten närmare på kärnvapen.

Finland exporterade krigsmateriel till ett värde av 58,77 miljoner euro under år 2010. Vapenexportlicenser godkändes till ett värde av 61,22 miljoner euro, vilket är mindre än hälften av vapenexportlicenser godkända under föregående år, då värdet uppgick till 159,05 miljoner euro. Värdet för den förverkligade exporten var en tredjedel mindre än år 2009. Minskningen beror med all sannolikhet på den bakomliggande globala finanskrisen, som såg flertalet länder skära ner på sin vapenanskaffningsbudget.

Exporten av krigsmateriel från Finland fortsatte att öka, under perioden 2006-2010 exporterades 23 % mera krigsmateriel jämfört med tidigare femårsperiod (2001-2005). De fem största länderna för finsk krigsmateriel under år 2010 var Polen (30,4 % av totalexporten), Kroatien (17,5 %), USA (11,0 %), Nederländerna (6,8 %) samt Saudiarabien (6,2 %). I rapporten behandlas närmare krigsmaterielexport till Mexiko och Irak.

291 stycken exportlicenser för produkter med dubbla användningsområden beviljades år 2010, vilket är endast en mindre beviljad licens än föregående år.

Exportlicenser för civila vapen beviljades till 40 olika länder, licenser för sammanlagt 195 767 vapen. Mängden exportlicenser ökade med 78 procent från föregående år, till största del beroende på den exceptionellt låga exporten år 2009. Antalet beviljade exportlicenser ökade med 28 procent under 2006-2010 jämfört med föregående femårsperiod (2001-2005).

Exportlicenser för civila patroner beviljades till 55 länder, licenser för sammanlagt 111,93 miljoner patroner. Antalet beviljade exportlicenser för tidsperioden 2006-2010 sjönk med sju procent jämfört med föregående femårsperiod.

SaferGlobe Finlands gråa lista

I rapportens gråa lista utvärderas hur Finland följer de vapenexportkriterier som framgår ur EU:s juridiskt bindande gemensamma ståndpunkt, samt hur vapenexporten förhåller sig till Finlands officiella utrikes- och säkerhetspolitik, specifikt till sådana områden såsom fredsförmedling, mänskliga rättigheter och demokratiframjande. Syftet med den gråa listan är även att lyfta fram vapenexportens möjliga risker och biverkningar. Utvärderingen är utförd på basis av EU:s åtta kriterier för vapenexport.

Vapenexportens transparens fortfarande svag

Transparensen inom finsk vapenexport förbättrades inte från tidigare år. Försvarsministeriet, som ansvarar för vapenexportlicenser för krigsmateriel, förbättrade inte bristerna inom sin exportrapportering - ministeriet publicerar inte heller en rapport på finska och svenska. Utrikesministeriet, som ansvarar för licenser för produkter med dubbla användningsområden, samt Polisstyrelsen som ansvarar för licenser för civila vapen och patroner utger överhuvudtaget inte någon årsrapport. Under år 2010 framkom ett flertal korruptionsfall, vilket är en oroväckande faktum inom finsk vapenexport.

Vapenavtal

År 2010 dominerades diskussionen av en strävan mot en kärnvapenfri värld, från Obamas tal i Prag till flertalet skriftliga yttranden av framstående personer (för en finsk åsikt, se t.ex. Helsingin Sanomat, Vieraskynä 14.10.2010).

Arbetet med ett internationellt vapenhandelsfördrag (ATT) framskred under året. Därutöver ratificerade ett antal stater det två år tidigare slutna klustervapenförbudet. Finland anslöt sig inte till förbudet.

Finland finansierar företag som tillverkar kärnvapen

Temat för årets rapport var kärnvapen, ett tema som granskades i fyra artiklar i rapporten. I den mest omfattande artikeln granskades finska pensionsförsäkringsbolags och bankers placeringar i företag som tillverkar kärnvapen. I rapportens förord utvärderas finsk kärnvapenpolitik av Europaparlamentariker Tarja Cronberg.

Suomen asevientä 2010: Teemana ydinaseet

Pamela Baarman och Jarmo Pykälä (ed.) SaferGlobe Finland, Helsingfors 2012. 44 sidor. Uppge källan vid citering. Rapporten kan laddas ner (på finska) på adressen www.saferglobe.fi